

GYMNÁZIUM J. S. MACHARA
A
MĚSTO BRANDÝS n. L. - STARÁ BOLESLAV

LITERÁRNÍ A RECITAČNÍ SOUTĚŽ

MACHARŮV BRANDÝS

SBORNÍK LITERÁRNÍ SOUTĚŽE

2006

Každý literární pokus je vrcholně tvůrčí čin. Pokud děti a mladí lidé tvoří literární dílo, re-konstruují, tedy znovu-staví v něm svůj svět. Není přitom důležité, zda popisují, co prožili o minulých prázdninách, co by bylo, kdyby..., nebo co se stalo v osmdesáté sedmé galaxii v roce 7366. Už vždycky vyprávějí svůj příběh, ať do něj dosadí jakéhokoli hrdinu a umístí jej do sebebláznivějších kulís. Ve skutečnosti ani žádný jiný příběh než příběh svého života vyprávět neumíme.

Každý autor se přirozeně snaží napsat svůj příběh tak, aby mu čtenář rozuměl. Aby ho nevnímal jako nesmysl. Tedy ne-smysl – sdělení bez smyslu. Mladí autoři proto musí dřív, než se vůbec pustí do psaní, hledat a nalézat ve svém životě nějaký smysl, který by mohli sdělit. Tento požadavek zdaleka není banální. Bohužel není ani samozřejmý. Pochybnost o tom, zda žitá každodennost vůbec nějaký smysl má, pocítovala jistě každá dospívající generace. Ta z přelomu milénií ji ale možná pocítuje ještě o poznání bolestněji. I v takovém vybidnutí k hledání smyslu je užitek a význam soutěží, jako je Macharův Brandýs.

Ti, kteří si jako prostředek vyjádření zvolí prózu, jsou postaveni před úkol příběh vystavět. Neumějí to, protože se to neměli kde naučit. Se skutečným, souvisle vyprávěným příběhem, který plyne od představení k rozuzlení, od příčin k důsledkům, se neseškávají. Příběhy nešťastné lásky se odvíjejí v šiléném sledu střihů ve videoklipu k třiminutové písničce. Staré české pověsti vycházejí jako komiks.

Je to právě potřeba, touha, chuť vytvořit vlastní příběh, která mladé lidi k logice příčin a následků, k zákonům plynutí času a dějů v něm, zase vrací. Kdyby jim účast v těchto soutěžích nedávala nic jiného než tohle, mají smysl.

Adepti poezie se musí nejprve vypořádat s předsudkem zakořeněným tak hluboko, až to děsí: Že určujícím znakem poezie je archaický jazyk, posvátný patos, dokonale nepřirozený slovosled a vykloubená skladba. Že námětem básně může být víno, ale ne rum. A že básník se smí trýznit láskou, ale rozhodně ne tím, že ho čeká písemka z matematiky. Vínu na tomto bludu namnoze nesou školní čítanky, které na svých stránkách padesát let vláčeji fousaté klasiky z předminulého století a nutí sedmnáctileté chlapce věřit, že Simoně z druháku mají vyznávat lásku slovy, kterým ani nerozumí.

Ale poezie je živá a právě pod rukama teenagerů může ožít nejmíc. Kéž by sobě i svým vrstevníkům pomohli otevřít zatuchlou síň plnou těžkého prachu, kde sedí poezie jak malá holčička na míči, a pořádně v ní vyvětrali! Do soutěže Macharův Brandýs už několik let přispívají ti, kteří takovou sílu mají. Kteří dokáží psát krásné, citlivé verše, z nichž přitom neodkapává ani cukrkandl sentimentu ani krev zlomených srdcí ze šestákových lovestory: Tereza Hejdová. David Vichnar. Magdaléna Rysová. Byly jich desítky.

Literární soutěž Macharův Brandýs probouzí v mladých adeptech literatury, co by v nich jinak možná spalo. Mladí autoři probouzejí literaturu. Dělalí v ní průvan, byť přitom zatím trochu neobratně mlátí okenicemi. Ale otevírají ji pro další. A to je dobře. To i to. Ať to trvá.

SVÍTÁNÍČKO

*Bouchly už domovní vrátka,
slyšet je první ranní vlak.
Noc byla k nepoznání krátká
a zítra bude zrovna tak.*

*Pobledlé hvězdy zvolna hasnou,
slunce se sápe do výšín.
Zastavit tuble chvílku krásnou
nebo být po celý den tvůj stín.*

STMÍVÁNÍČKO

*Tiché a svaté
jsou noci v červenci*

To se potkávají milenci

Byl jednou jeden delfín, který měl nohy a ruce. Bydlel v moři v Trampolínsku. Delfín s nohama a rukama chtěl moc vidět školu. Šel a šel, až se dostal ke škole. Děti se ptaly delfína na jméno. Odpověděl, že žádné nemá. Děti hlasovaly: 1. Fíno, 2. Nífléd, 3. Delfí. Nejvíce hlasů dostal Fíno.

Paní učitelka posadila Fína do poslední lavice vedle Máničky. Žáci měli hodinu matematiky. Fíno uměl počítat pouze po delfínsku. Ve Trampolínsku měli čísla jiná než my. Já vám je vyjmenuji do pěti: 1. Emanuel, 2. Emš, 3. Emn, 4. Ebr a 5. Espr. Fíno zvedal ruku, a proto ho paní učitelka vyvolala. Dala mu příklad: Espr mínus Emš = Emn. Fíno řekl, že se to rovná včelí den. Děti se mohly přetrhat smíchy a Máňa s Filipínem nejvíc.

Následovala hodina výtvarné výchovy. Žáci dostali za úkol namalovat sebe s taškou na zádech. Povím vám, jak sebe namaloval Fíno. Tělo jako jablko, ruce jako pomeranč a nohy jako koule od sněhuláka. Taška vypadala skoro jako nepovedený motýl. Paní učitelka mu odpověděla, že proti Máničce a Filipíncovi je to hrůza, a napsala mu Emanuela místo Espra. Žalobníček Máňa to hned připomněla paní učitelce. Ta vykřikla! Jé, já jsem to spletla! Přepsala Fínovi v Trampolíně Emanuela na Espra. Když skončilo vyučování, vrátil se Fíno zpět do moře a už se ve škole nikdy neobjevil. A proto není ve škole taková legrace. A skuteční delfíni žijí jen v moři.

V KUKUŘIČNÉM POLI

*Viděla jsem tě
V kukuřičném poli
Slunce se v ostrých listech
Donekonečna drolí
Viděla jsem tě
Hlína voněla*

*Copak nechceš jít?
Pod listeny, co škrábou do očí
Pod horkým nebem?*

*Až noc spadne černá jako eben
Řekni mi, kdy jiskra přeskočí
Spadne ti do vlasů
A bude tě hrát*

PRO VŠECHNY

*Podělte se spolu
U jednoho stolu
O kousek ztvrdlého sýra*

*Nikdo se nenají
Jenom ti ve středu
A na nás poslední
Zase zbyde jen díra*

*Izolace v temném lese
Zima s námi mlčky třese
A my těšíme se domů*

Nevýhody města, aneb Proč nežít ve městě

Martina Jiroušková

Proč někteří lidé žijí na vesnici, ačkoliv vědí, že ve městě by se jim dařilo lépe?

Nemuseli by dojíždět za prací a měli by i větší možnost setkat se s novými lidmi, najít si přátele či lepší pracovní obor, o kterém dříve snili, ale neměli na vesnici příhodné podmínky ke splnění snu.

Vezmeme si jako příklad paní Novákovou.

Přistěhovala se do města za prací, protože na vesnici nesehnala místo. Když vykládala z pospřežovaného výtahu v 11. patře skříň, potkala svou novou sousedku a jejího manžela. Nepozdravili ji a ani jí nepomohli z výtahu skříň doslova dovléct ke dveřím bytu. Paní Novákovou to velice pohoršilo, protože na vesnici by se hned se sousedy pozdravili, seznámili, společně skříň dovlékli ke dveřím bytu, poté by si dali kávu a promlouvali by spolu o všem možném i nemožném. Sama tedy dovlékla skříň k bytu a zjistila, že jí nepasují klíče. Rychlostí blesku se tedy hnala ke správce do 1. poschodí po schodech, protože parta teenagerů obsadila výtah, kde kouřili marihuanu. Po pětiminutovém bušení na dveře správce bytu jí otevřel zarostlý pán středního věku v trenýrkách a s lahví piva v ruce. Naprosto ho nezajímalo, že má paní Nováková špatný klíč od bytu. To by se na vesnici nestalo. Všichni by totiž začali problém řešit a dostalo by se i na příchod starosty. Když se tedy paní Nováková rozbřečela, tak správce vzal vrtačku a vchodové dveře prostě odvrtil. Nastrkala do bytu krabice s věcmi, zbytek nábytku a velkou skříň, která bohužel posloužila jako plocha pro další prostoduché graffiti. Zjistila 1. rozdíl:

1. Starej se sám o sebe a nečekej pomoc okolí.

Poté, co se paní Nováková uložila ke spánku, začaly se z vedlejšího bytu ozývat rány talířů. Zřejmě se sousedi hádali tak, že po sobě házeli talíře. Nad hlavou někdo pořádal technopárty a ze silnice se ozývalo troubení klaksonů, řev motorů aut a skřípění brzd. Zhruba dvakrát ji probudila policejní siréna.

Ráno se paní Nováková probudila a vypravila se poprvé do své nové práce. Vešla na chodbu a setkala se opět se svými novými sousedy. Zeptala se sousedky, jestli by se v noci nemohli ztišit a jestli neví, jak se jmenují ti, co v noci pořádali technopárty. Sousedka jí odpověděla, že se může v noci hádat jak chce, protože máme demokracii, kdo dělal ten randál neví, protože tu nezná naprosto nikoho a s nikým se nehodlá bavit.

Bohužel paní Nováková narazila na další jasné důkazy, že je ve městě:

2. Hluk v noční době po 22. hodině.

3. Naprostá anonymita lidí v blízkém i vzdáleném okolí.

Když vyšla na ulici, byla zděšena. Všude byly samé odpadky, které smrděly (toho si večera nevsimla), popelnice byly nevyvezené a nad městem si hezky seděl sice černý mrak, ale bylo by naivní si myslet, že bude pršet. Vozidla, co před ní stála, nebyla zaparkovaná, to jen byla kolona stojících aut. Všechna měla nastartováno a o dobrém technickém stavu by se dalo hovořit tak před 10 lety. Zjistila další rozdíl mezi městem a vesnicí:

4. Smog a silné znečištění okolí.

Večer se konal ve firmě, ve které dělala paní Nováková, velkolepý večírek, na který přišel i známý astrolog pan Svoboda, který byl velkým přítelem ředitele firmy. Seznámil se s paní Novákovou. Po tříadvacáté hodině vtrhla do kongresového sálu parta opilých teenagerů, kteří se nějakým záhadným způsobem dostali přes ochranku. Až později se paní Nováková dozvěděla, že ochranku teenagerů uplatili peníze, snad i drogami. Policie přijela až potom, co tee-

nageři v rámci zlepšování vztahů s dospělými zdemolovali celý sál. Cestou domů zjistila, že jí někdo v šatně „vyluxoval“ obsah peněženky. Doma si dala sprchu a byla ráda, že je již doma, neboť jí cestou dvakrát nabídl snědý hoch drogy, parta německých hokejových fandů společnou noc a před domem její zánovní Felicia měla propíchnuté přední kolo a na kapotě vyrytý kosočtverec. Uvědomila si, že ve městě oproti vesnici je:

5. Velká trestná činnost.

Po čtrnácti dnech dostala paní Nováková těžké astma ze znečištěného vzduchu a klaustrofobií ze stísněných prostor velkoměsta. Musela jít na měsíc na léčení a přitom ji vyhodili z práce. V nemocnici jí doporučili časté procházky v parcích, ale ve velkoměstě byl jediný park či zelená plocha, do které ovšem chodili všichni, takže náměstí v pravé poledne bylo proti tomu mrtvá ulice. Neboli:

6. Nedostatek zelených ploch a relaxačních parků.

Poté, co paní Novákovou pustili z nemocnice, zavolal jí pan Svoboda. Prý by ji chtěl do své astrologické rozhledny k sobě jako sekretářku, a tak paní Nováková musela opět dojíždět, protože hvězdářská kopule byla za městem, jelikož ve městě není v noci tma. Tu dokonale ruší veřejné osvětlení.

Toto je paradoxně poslední věc, co paní Novákové vadilo, ale zároveň první věc z celé řady dalších věcí, které by se daly uvést jako rozdíl mezi vesnicí a městem:

7. Příliš velká světlost města v noční době.

Co dál paní Novákové vadilo? To si již každý z vás musí určit sám, ale je to celý souhrn problémů, které jsme si vytvořili sami. Paní Nováková by například nedostala místo, kdyby nebyla svobodná, mladá a štíhlá. Naopak by měla více známých, nebydlela by v 11. patře paneláku, ale v rodinném domě na okraji města.

Kolik z nás je takových paní Novákových?.....

Obrázky

Soubor básní

Magdalena Rysová

KORÁLKY

neuměla sůl vápenatou
a znala jedinou sílu
přitažlivou
chodba vlála za tou
dívou co
život si čmárala z tabáku
za gymplem stála pro dva šluky
v parku svedla všechny kluky
a učitele těláku
korálky cinkala
o kolena
vlasy si česala větrem
nechápala rovnice s parametrem
a bezky se smála
nedotčená

CHUDOBKY

vy kvítky prosté
kvítky sedmi krás
vás
na louku chodí krást
malí kluci pro radost té
či oné dívoce
vy kvítky smutné
kvítky plné něhy
už pryč jsou dávno
loňské sněhy
dneska vás překročí
pro růže krvavé a
krásu pro oči a
listy nesnází
vy kvítky bez trnů
od vás jak tažní ptáci
lidé odchází
a zase se vrací

VINOBRANÍ

vino
se koulí do úst jak do důlku
kuličky считáme do šátku
na půlku
sem jedna tam jedna
bromádká
bezdná sklenka je přesladká
za podzim za lásku za žití
jsme sebou tak trochu opití

NA CHMELU

ženy
s šátky
na uzel
hřebeny
česaly sladký
chmel
usouženy
muži
stírali kapky
z čel
spěchali než spadnou
pěny

LÍSTKY DO KINA

seděla
psala psanička
teskná a vášnivá
plná těžkostí
škrtala škrtala
dávne radosti
psala si psanička
v klíně je trhala
jak lístky do kina
smutná a nevinná
plná těžkostí
mácela mácela
dívčí marnosti

MUŠKÁTY

*Za oknem kvetly muškáty
naproti rohu s plakáty
počmáranými
džíny nosily záplaty
barevné stíny
mazaly prostěradla
rána jakoby kradla
na rtech chuť
první cigarety*

TOLIKRÁT

*už bylo řečeno
tolik zamilovaných slov
tolikrát byla vyjevěna
láska že se až
musím smát
jak v ouškách slečen
zní miluju tě
pořád stejně
a přece sladčeji a
stokrát jinak
když je to ouško
mé*

OBRAZY

*seděli v trávě
jeden jak druhý
cvrlikali do důlku
kuličky z duhy
v kastrůlku
stydla jim svačina –
sedí nad albem a
vzpomíná
jaký byl on oni a ona
kdy nechtěl jíst
a kdy zrovna stonal
obrázky blednou
k ránu je
každý malíř svůj obraz
maluje
jen jednou
a pak už ne*

NEPOZNANÉ PRAVDY

*kdybychom dali na všechny rady
babiček poštaček strýců a tet
kdybychom hloupě chyby a pády
si nedávali na účet
pak
nač se vyvarovat chyb které jsme nedělali
nač zmoudřet když jsme neztratili rozum
nač věřit slovům když jsme nepoznali lež
nač věřit že nelžou nepoznané pravdy*

PÁTÉHO SRPNA

*na podzim
usínám rozteklou vzpomínkou na léto
v dlani
mačkám zašlý lístek z kina
nad šedivým obrazem krajiny dohasíná
slunce
promoklý vítr mi češe trnky
do úsměvu
z ruky kapou útržky posledního filmu
padají do bláta
navždy se v nich rozpíjí datum
pátého srpna*

NAD PROPASTÍ

*stát tam
a dřvat se dolů
mít oči dokořán
a paty v pülce hrany
těch jam
tolik jich zdolaných
a tolik přede mnou
sem tam
houpat se do všech
stran
na vrcholu skal
těch co přijdou
i těch co jiný nezdolal*

LEDEN

*Čas závějí a meluzíny.
Jen slunce nebezpečně zebe,
že u pusy mi mrznou rýmy
a tančí jako vločky z nebe.*

*Čas klouzaček a střechýlů,
co okapům jsou na míru.*

*A také doba popela,
co bílou barví do šeda.*

DUBNOVÝ VĚTRÍK

*Jen tak
jako by nic
pohupuje se vítr v listech stromů
a sotva znatelně je hladí.
Ale jen vyjdu ven
zvedne mi sukni
jako větrák Marilyn Monroe
ve starém filmu*

Puberták

PO VĚTRU

*Do ticha mlhy ranní
zaklínám vzpomínky
co potměšile raní
A jízvy
(malinký)
ofoukne vítr z polí*

*Tak proč tak
silně
bolí*

ZVONY

*Z dálky
zvonivě bledé
cinkání
Jako konvalinky
křehce*

*přikrčené
v habrových lesích
Západem slunce
přikryté
Do stínů
pohroužené*

*Klekání
nebo
umíráček*

ROZCHÁZENÍ

*Černý příběhl kůň noci
a hvězdy
svatojánské broučci vesmíru
se chladně třpytily
Tichá chvíle
co plála mezi námi
houstla
jako vody řeky Zapomnění
Měsíce jen srpek
podžínal čas
až kamsi do svítání*

KAŽDIČKOU NEDĚLI

*Každíčkou neděli
když noc má na kahaníku,
rozmlouvám s anděly.
Ještě v polospánku
zaslechnu šelest peří.
Nikdo mi neuvěří.*

*Usednou na pelest,
se smíchem nektar pijí.
Ty jejich řeči o světě
zajídám ambrózií.*

*A když se s ránem rozplynou
na něžně jemné „nic“,
na peřině mi zůstanou
peřička holubic.*

Jako na povel cvrlikajících ptáků vykouklo za kopci u zdejšího rybníčka slunce. První paprsky osvětlily městečko, které se zatím pod rouchem šera připravilo na příval měšťanů směřujících do středu města, kde se během chvilky vystavilo tržiště. Jen ti největší opozdilci ještě aranžují bedýnky s ovocem, zeleninou, květinami a dalším zbožím.

Svíatá! Proudí obyvatel obtékají jednotlivé stánky, z nichž se ozývá halas prodejců, kteří se snaží udat své zboží. Mezi nakupujícími převažují starší spoluobčané, neboť přeci jenom pro ně spánek neznamená již tolik jako před deseti lety, kdy netrpěli nespavostí. Snaží se tedy nakoupit vše ještě před tím, než se probudí mladší generace, po níž přijde další a další. Poté bude na městském rynku přeplněno a hlučno, čemuž se tato „ranní ptáčata“ upřímně řečeno snaží vyhnout. A tak je všude mnoho ryku a pohybu, až by si leckterý nájemník v domech kolem náměstí mohl při pohledu z okna připadnout, že ještě sní a zdá se mu o mravencích.

Je krásná slunečná sobota! Však náhle kolem domu č. p. 98 jakoby se mihl nějaký stín. A hle – stále se pohybuje. Stín na domovní omítce je šedý, nezajímavý a lehce přehlédnutelný. Jako by byl odrazem v zrcadle svého společníka. Patří totiž starému muži, který oblečen v šedém kabátě a s kloboukem hluboko do obličejové kopíruje stěnu budov uzavírajících obdélníkový tvar náměstí. Stařec se téměř plazí po budovách, jen aby utekl pohledům měšťanů.

A tak pospíchá co nejrychleji, ale zase ne tak rychle, aby na sebe upozornil. Ruce zastrčeny v kapsách u kabátu, shrben, kmitaje jedním okem po tržišti, zda není někým pozorován. Druhé oko zatím střídavě sleduje směr a dlážděnou cestu, po níž stařec pospíchal k přechodu. Vzhledem k ranní hodině se na něm ani nezastavil a suverénně vstoupil do vozovky. Na druhé straně se dal doleva, kde cestou míjel obchody, které se pomaloučku chystaly na příval nakupujících. Po chvilce se ocitl před dalším přechodem. Zde se lehce rozhlédl, ale jelikož opět nic nejele, přešel.

Ocitl se před obchodem čajů a koření, který sousedil s průjezdem do jakéhosi dvora. Na stěně uvnitř průjezdu byla prosklená vitrina oznamující úmrtí ve městě. Průjezd totiž vedl do kanceláře pohřebních služeb, kde jste si mohli objednat krásnou dřevěnou schránku pro nebožtíka ze dřeva, z kterého zcela jistě nemáte ani jídelní stůl. Stařec přistoupil k vitrině a důkladně ji začal studovat.

Dlouho stál předkloněn u úmrtních oznámení a četl. Ve vitrině byla vyvěšena dvě oznámení, stařec však stále dokola očima projížděl jednotlivé řádky a mlčky si je znovu a znovu slabikoval. Pokaždé, když dočetl další větu, zatřásl nevěřičně hlavou. „Upřímnou soustrast,“ ozval se náhle až nepřijemně skřípavý hlas. Stařec se poděšen otočil, ale nikoho nespatriil. Stál ve tmavém průchodu, jehož stěny byly z chladného kamene a dodávaly tomuto místu smuteční atmosféru.

Stařec stále přejížděl pohledem od jednoho východu k druhému, ale nikoho nezahledl. Chvilí stál zcela nehybně a mlčky sledoval oba vchody. Stál jako vytesán několik minut. Nezaznamenal však nic. Pomaličku se tedy pootočil opět k vitrině a náhle se rychle otočil zpět. Zbytečně – kolem skutečně nebylo živé duše.

Uklidněn tím se stařec opět sklonil k místu, kde byla vystavena oznámení a opět je začal číst. „Je těžké někoho ztratit...“,“ opět zvolal skřípavý hlas. Stařec se lekl a se strachem v očích opět hleděl do temných záhybů průchodu otočen zády k vitrině. Opatrně přistoupil k protější stěně a začal omakávat chladné kameny, které ji tvořily.

„Tys ale nehledal konkrétní jméno, že ne ...“,“ hlas se ozval tentokrát za starcovými zády. Opět se s leknutím otočil, ale nikoho živého nespatriil. Přistoupil tedy ke stěně s vitrinou a opět ji začal prohledávat pomocí prstů.

„Čí jméno hledáš?“ optal se hlas těsně vedle hlavy skloněného starce. Zcela zmaten pohlédl tím směrem. Hlas vycházel jakoby z vitríny. Proto k ní přistoupil a začal ji zkoumat pohledem.

„Tak čí jméno hledáš?“ naléhal hlas a stařec si uvědomil, že zcela jistě vyšel z té skleněné vitríny. „Své...“, odvětil muž a sám vypadal překvapeně, když si uvědomil, co právě řekl.

„Jak se jmenuješ?“ otázal se hlas. „Losemann,“ vyhrkl stařec. „Anton Losemann,“ zopakoval. „S takovým jménem tu psán nikdo není!“ rázně zvolal hlas. Nastala chvíle ticha, ve které bylo slyšet, jak se starcův dech zklidňuje.

„Tak přeci,“ šeptl nakonec muž. Uklonil se před deskou a otočil se k odchodu. Vyšel na denní světlo, kde ho oslnily paprsky natolik, že si oběma dlaněmi zakryl svoji stařeckou tvář. Chvilí tam tak stál, ale po chvíli si uvědomil, že již stojí na ulici a mohl by být někým zpozorován, a proto opět ruce vsunul do kapes u kabátu a shrben se opět vydal na cestu.

Klobouk ho proti přímým paprskům uchránil, ale odrazy od bílých omítek obchodních domů byly velice nepříjemné a nutily starce sevřít oči až na jakési škvířečky, které téměř zanikaly ve starcově vráscité tváři, již lemovalo šedobílé strniště neupravovaných vousů. Škvírky zcela skryly bleďedmodré oči, v nichž byl dnes jen málokdy spatřen onen odhodlaný plamínek vůle z mladých let.

Nyní byly jako dvě studánky beze dna. Opět se začal plížit podél budov, aby na něm nikomu z kolemjdoucích neutkvěl pohled. Naštěstí byli lidé tak zaměstnaní nákupy, že jim byl nějaký muž v ošuntělém kabátci upřímně ukraden.

Cesta domů muži utekla mnohem rychleji, neboť již nebyl tak napnutý a nervózní. Ani své okolí již tolik nesledoval. Náhle se ocitl před domem, který stál zcela v rohu obdélníku ohraničujícího náměstí. Fasáda byla značně oprýskaná a zbytek omítky vypadal velice omšele. Vedle krásně upravených domů byl tento zašedlým, chudým příbuzným. I proto byl zcela nenápadný, protože lidské oko raději sklouzlo z domu č. 97 až na dům č. 99. Kdo by nechtěl přehlédnout bortící se barabiznu podepřenou rezivějícím lešením a rozbitými okny v přízemí. Před domem se stařec na malou chvíli zastavil a ohlédl se po blízkém okolí. Když zjistil, že pro nakupující měšťany neexistuje, uchopil kliku ve výši očí a opřel se do vysokých dveří, které byly velice staré a které pokrývala zelená barva, nyní však oprýskaná jako celý zbytek domu. Jakmile vklouzl dovnitř, zabouchl za sebou těžké dveře a uzavřel je na petlici.

V té chvíli se začal pomalu probouzet zbytek města. Nad tržištěm, které bylo zcela přeplněno, svítilo slunce a krásné počasí slibovalo příjemné strávení dne. Zatímco utíkala jedna hodina za druhou, v rohovém domě jako by nikdo ani nežil. Zažloutlé záclony za okny se za celý den ani nepohnuly. A tak proběhl i celý večer, až město zakryl plášt noci.

První paprsky opět prosvitly mezi listím břízek u rybníčku nedaleko města. A po chvílce se i slunko vyhouplo vysoko nad břízky. Tak vysoko, že začala opět osvětlovat náměstí. Je neděle a po včerejším tradičním trhu již není ani vidu ani slechu. Všichni měšťané spokojeně odpočívají ve svých domácnostech a nabírají síly před pracovním týdnem. Ticho však přerušilo zavrznutí dveří a hle – zpoza velkých dveří v rohovém domě vykoukla hlava starce a obhlédla situaci.

Zřejmě uznal situaci za přijatelnou, a proto vyklouzl na ulici a přivřel za sebou dveře. Ulice byly zcela prázdné, a tak nemusel stařec ostrážím pohledem sledovat své okolí. Šel rychlým dlouhým krokem a hlasitě oddechoval. Přestože nebylo nikoho vidět, raději šel podél budov. Opět oblečen v šedém kabátci s kloboukem hluboko do obličje. Přešel jeden přechod i druhý a opět se ocitl v tmavém průchodu se skleněnou vitrinou, kam byla dávana úmrtní oznámení.

Stařec se předklonil a začal pečlivě číst jediné oznámení. Když byl kdesi v polovině, ozval se nepříjemně skřípavý hlas.

„Čí jméno hledáš dnes?“ Stařec neodpověděl a dál četl mezi řádky.

„Tak cí jméno hledáš dnes?“ apeloval hlas.

„Své!“ důrazně odvětil stařec.

„Jak se jmenuješ?“ opět se otázal hlas.

„Losemann,“ procedil muž.

„Nikdo takového jména tu psán není!“ rázně upozornil hlas. Nastala chvíle ticha. Ticho přerušilo až hlasité oddechnutí starce.

„Proč sem chodíš?“ přerušil další minuty ticha hlas.

„Hledám tu své jméno.“

„Proč?“ –

„Abych věděl, jestli už je čas.“ –

„Čas?“ –

„Jestli už nadešel.“ –

„Ještě ne!“

Poté se stařec obrátil a vyšel opět na ulici. Město bylo stále prázdné, přesto se opět dal do plíživého pohybu podél budov. Z přízemních oken vycházela vůně z jídel, která se již začala připravovat ke slavnostnímu obědu o dvanácté. Starcovi se šlo mnohem lépe, než tomu bylo na cestě do průchodu. Jako by za sebou již netáhl jakýsi neviditelný balvan, jež by měl uchycen kamsi k nohám. Po chvíli chůze se opět ocitl před lešením, za nímž se nacházel oprýskaný dům číslo 98. Předtím, než uchopil kliku, se pozorně rozhlédl po celém náměstí, ale nikoho nespátřil. Poté se opřel do dveří, které slabě zavrzuly, a během mžiku stál opět za nimi zavíraje je na petlici.

Zbytek neděle proběhl nerušeně a klidně. Po tradičním obědě vyrazily některé rodiny na procházku po městě. Dámy se svými slunečníky se držely za rámě mužů, kteří vyprávěli o svých zajímavých prožitcích, jimž se dámy občas zachichotaly. Ticho nastalo teprve až chvíli po západu slunce za obzorem. Přes noc bylo venku slyšet jen kňourající kočky přehrabující se v odpadkách z popelnic, jež připravili měšťané na ulici k rannímu odvozu. Měsíc na obloze svítil jasně a celé město spalo.

K ránu město zahalil mlžný opar, jenž byl o pár chvil později doplněn i studeným deštěm. Pršelo hustě. Lidé by jistě raději zůstali doma, jenže ranní povinnost jít do zaměstnání, neboť je pondělí, a tudíž začal pracovní týden, je nutila opustit teplo a sucho svých domovů a vyhnala je do velice nepříznivého počasí. Ten, kdo nemusel nutně opustit domov v takovéto plískanici, mohl zůstat zachumlaný v peřinách a sledovat čurky vody stékající po okenním skle. A aby toho nebylo málo, zvedl se náhle i vítr, takže bylo chvílemi slyšet, jak kapky deště narážely snad přímo kolmo do oken. Měšťané na ulici vypadali skrz okno téměř až směšně, když zápasili se svými deštníky.

Zavrznutí v tomto čase nemohl nikdo zaznamenat, takže to vypadalo, že se shrbená silueta muže zčista jasná zjevila na ulici před domem, jehož průčelí zakrývalo lešení, po kterém oči vidně dlouho nikdo neležel. Během krátkého okamžiku byl muž zcela promočen a proudy vody mu stékaly z klobouku, jenž ho měl alespoň trochu ochránit před deštěm, neboť deštník byl za přítomnosti větru zcela zbytečný. Límeček u kabátu byl zvednutý a ruce opět našly úkryt v kapsách u kabátce.

Stařec se rozhlédl, jak mu to jen zvednutý límeček umožňoval, a vydal se na svou každodenní cestu. Přestože kvůli hustému dešti nebylo vidět na více jak pár kroků dopředu, stařec se opět držel u zdi. A proto byl zkropen ještě mnohem více, jelikož se pohyboval pod okapy, které byly na některých domech pořádně děravé. Při chůzi mužovy boty hlasitě čvachtaly, jak moc byly promočené. Stařec prošel spoustou kaluží, jen aby nemusel ani o píd, byť jen na chvilíčku, od stěny domů. Konečně se dostal k prvnímu přechodu, uvědomil si, že do průchodu to

není již tak daleko, a proto trochu přidal na rychlosti. Hluboce oddychuje přešel i druhý z průchodů a ocitl se v temném průchodu.

Mírná ozvěna v průchodu znásobovala oddychování starce, který byl nyní v předklonu opíraje se o kolena. Zhluboka se vydýchal. Náhle začal kašlat. Kašel se později změnil v chrchot. Po chvíli se uklidnil, ale při kašli se zahlenil natolik, že si musel odplivnout.

„Sakra,“ zaklel a narovnáva se přistoupil ke skleněné desce s úmrtními oznámeními. Shýbl se ke sklu a začal pomalu mlčky slabikovat jednotlivá slova a věty.

„Čí jméno hledáš?“ optal se starce již známý skřípavý hlas.

„Své!“ odpověděl stařec.

„To jsi zase ty?!“ zděšeně a nechápavě odvětil hlas.

„Ano!“ –

„A co tu chceš tentokrát?“ –

„Hledám své jméno!“ –

„A proč hledáš své jméno?“ nechápal stále hlas.

„Abych zjistil, jestli mám ještě čas.“ –

„Čas? Čas na co?“ vyzvídal hlas neodbytně. „Na co?“ podivil se stařec s lehkým úšklebkem.

„Přeci čas žít!“ –

„Žít?“

„Copak ty žiješ?“ ozval se hlas tentokrát poněkud s ironií. „Pche!“ reagoval muž. Opět začal chrchlavě kašlat. Tentokrát kašlal o chvíli déle než předtím. Poté, co se uklidnil, si opět odplivl.

„Tak přišel už ten čas?!“ apeloval stařec.

„Ne, ještě ne!“ dostalo se mu odpovědi. Poté bylo slyšet hlasité oddechnutí úlevy, přestože sem z obou stran průchodu doléhal zvuk narážení dešťových kapek na dlážděný chodník. Stařec se ještě jednou sehnul k desce, jako kdyby předcházejícímu rozhovoru nevěřil. Poté se odklonil od vitríny, klobouk si posunul více do obličeje a vyšel do deště. Po cestě se musel několikrát zastavovat, aby si mohl odkašlat. Déšť byl snad ještě studenější než na cestě do průchodu. Starcova chůze byla pomalejší, takže byl velice rád, když konečně dorazil k domu číslo 98, kde se opřel o dveře. Znovu se dal do kašle, který cloumal starcovým chorým tělem tak, že málem padl na kolena. Naštěstí však pád včas vyrovnal a znovu si odplivl.

„Sakra,“ zvolal a zatlačil do mohutných dveří. Ty se otevřely a promočený stařík mohl vstoupit dovnitř. Zvenčí bylo slyšet zaklapnutí petlice a kašel, který se vzdaloval od vstupních dveří. Déšť ustal až pozdě v noci, přesto se počasí značně a v tuto roční dobu až nečekaně ochladilo.

Obloha následujícího dne byla zahalena mračny a foukal silný studený vítr. Ohýbal malé stromky a z těch větších doslova rval listí. Přesto se však znenadání znovu ozvala petlice a poté i vrznutí dveří. V nich stál opět stařík ve svém šedém omšelém kabátci a klobouku, který mu zasahoval hluboko do obličeje. Byl opřený o rám a rozhlížel se po ulici. Zde bylo prázdno, protože již nebylo tak brzy jako dny předtím a většina měšťanů byla již dávno v zaměstnání.

Bylo velice podivné, že se stařec objevil až tak pozdě, ale komu by se chtělo do takového počasí dříve, musel-li už opustit teplo domova.

Stařec začal opět chrchlavě kašlat, přičemž se chytil za krk, a tím odhalil skutečnost, že má krk ovázaný jakýmsi šátkem pochybné čistoty. Přidrží se stěnu domu dal se stařec na svoji každodenní procházku. Kašel ho zřejmě poněkud rozhodil, neboť zapomněl zavírat vstupní dveře do svého obydlí, před nímž vysoké rezavějící lešení zakrývalo rozbitá okna.

Jak tak stařec klopýtal, vítr se lehce stočil a podebral starcův klobouk, který mu strhl z hlavy. Klobouk dopadl na zem metr a půl před mužem. Ten se po něm vrhl na zem. V téže chvíli ho

vítr opět podebral a klobouk se ocitl zase o kus dál. Starcovy řídké vlasy vlály ve větru a jeho oči nervózně sledovaly vzdalující se klobouk, který se však naštěstí zarazil o schody vedoucí do lékárny. Po čtyřech dolezl stařík k poslední budově před prvním schodem a chytil klobouk. Nasadil si ho na hlavu a několikrát se ujistil, že pevně. Nyní hlasitě oddechoval, stále seděl na zemi. Uvědomil si to, a proto se několikrát rozhlédl na všechny strany. Nikdo však nebyl na dohled. S námahou se tedy po chvíli strávené na zemi zvedl a lehce si opucoval kabát a oprávil kalhoty. Všiml si, že si prodřel díru na kolena, jak se hnál na kolenou za kloboukem. Naštěstí byla velice malá a snadno přehlédnutelná.

Znovu se rozhlédl a poté přešel po přechodu na protější stranu ulice. Ruce měl strčeny v podpaží a klepal se zimou. Přesto míjel jednu stavbu za druhou. Po chvíli se dostal až k druhému přechodu. Vysílením se musel opřít o budovu před přechodem. Byl to jakýsi hostinec. Uvědomil si, že ho nikdy nenavštívil. Ba ani nevěděl proč. Jako kdyby tam ani nestál. V životě si ho ani nevšiml.

Poté se však myšlenkami vrátil do reality. Stál před přechodem a za ním viděl průchod. Cíl jeho cest! Sebral tedy zbytky síly a přešel přechod. Odtud stačilo jen ujít pár metrů a ocitli jste se ve tmavém průchodu. Klopýtaje došel ke skleněné vitríně, u níž se opřel pravou rukou o stěnu. Levou rukou si mezi tím hladil krk.

„Tak už?“ zasípal. Řekl to však tak tiše, že slova splynula v jedno velké zasyčení.

„Je tam mé jméno?“ otázal se. Nikdo mu však neodpověděl.

„Tak je tam mé jméno?“ naléhavě se otázal znovu.

„Copak mě najednou neslyšíš? Najednou mě přehlídíš? Proč mi neřekneš, zda je tam mé jméno?“ vzlykavě křičel stařec. Klesl přitom do kolen. Začal opět kašlat. Tolik, že se musel opřít oběma dlaněmi o zem, aby se zapřel před návalem kašle. Náhle bylo v průchodu ticho.

„Sakra,“ zaklel stařec a přerušil tak tichou chvíli. Odplivl si. Pohlédl vzhůru a spatřil skleněnou vitrínu, která byla výše, než myslel. Vždyť je skoro u cíle, uvědomil si. Sebral tady sílu a vyškrábal se na kolena. Nyní už dohlédl na oznámení. V obličejí byl celý zarudlý a oči mu kmitaly velice rychle. Ve vrásčitém obličejí bylo znatelné soustředění. Ústa se mu v náznacích pohybovala. Pomalinku přejížděl po rádcích u oznámení. „Čí jméno hledáš?“ ozval se skřípavý hlas. „Ty? Ty... Ty...“ nedokončil však větu, neboť ho opět zachvátil kašel.

„Tak čí jméno hledáš? –

„Své!“ –

„Opět?“ –

„Ano, opět.“ –

„Proč sem chodíš?“ –

„Abych získal odpověď“, zakončil rozhovor stařec.

„Ne, tvé jméno zde psáno není,“ pronesl hlas tiše. Na chvíli zavládlo v průchodu ticho. „Takže mám ještě čas...“, pronesl hlasitěji a pousmál se. „Čas?“ optal se hlas. „Na co ty potřebuješ čas?! – „Abych měl čas žít!“ rozzlobeně odvětil stařec. „Nikdy jsi nežil... a nebudeš ani teď...“, tiše promluvil hlas. „Prosím? Vždyť jsi říkal... To znamená, že nemám už žádný čas?“ nechápal stařec. „Mám přeci ještě čas, že?“ ptal se zoufale muž. „Ne!“ rázně odpověděl hlas. „Nemáš již žádný další čas!“ hlas mohutněl. „Tvá svíčka dohasíná...“

Po těchto slovech se stařec svalil na dlážděnou cestu a bylo slyšet hlasité bušení srdce. Bum-bum-bum-bum-bum-bum-... a pak bylo ticho.

V tu chvíli se objevilo ve skleněné vitríně smuteční oznámení o starcově smrti. Po celém životě zbyl jen bílý papír s černými lístky a křížem. V horním rohu přitom stál nápis: „Ten, jenž život svůj zasvětil hledání smyslu, zemřel, když téměř (již) pochopil, že hledá na špatném místě.“

VÍKEND

*5. patro, výhled ze Smíchova na
mateřskou Prahu
Stavby na dlani
Skrz víčka cítím svítání
Stále zatažená obloha
SMĚR, hledám směr
Vzduch a já jsme jedno
Není bohů
Ráno se má mysl rozletěla prostorem
Nebojuji to nejsem já
Tělo v křeči bolesti
Žádná slova činy ani prázdnota
Vše je pomíjivé
Na nic se nesoustředím
Občas prosvitne světlo
Vím svůj životní kong-an*

PODVEČERNÍ

*Pod mrakem se bílé květy zdají šedé
Kouřem navinulé oblečení
Existence zaseklá ve věrejšku
Záhadě se nedá přijít na kloub
Odpovědět není komu, pečlivě se skrý-
vá
Bylo dáno....co z toho bude v tomhle
světě?
Lze myslet cokoli
Předstírat vysoké karty v jediné
životní hře
Nechci odmaskovat Dona Juana
Splaskl by ideál
Ostrým řezem objevit co je za ním
Zklamání či jádro
Nevím Ty mě tam musíš navést*

Pokoj lidem dobré vůle - a budíž jim země lehká

Karel Majer

Před vchodem do obchodního domu stál šašek. Byl navlečený do červeného kostýmu a obličej mu zakrývaly falešné vousy. Přes záda měl přehozený zelený pytel a z reproduktoru za ním vyřvávaly koledy. Hodně hlasitě, aby byly slyšet přes hluk lidí okolo. Šašek dával dětem, které kolem něj procházely, bonbony a vlídně se na ně usmíval. Tak vlídně, že se některé rozbrečely.

Náš hrdina právě vyšel z obchodního domu. Nekoupil nic, protože i když byly u všech výrobků EXTRA VÝHODNÉ VÁNOČNÍ SLEVY JEN PRO NĚJ, všude jinde se dalo nakoupit levněji. V duchu si odpřísáhl, že do toho obchodu už víckrát nevleze. A kromě toho, Vánoce přece nejsou jen o dárkách – ale koho to zajímá?

Šel širokou hlavní ulicí. Zastavila ho jakási drobná žena a s tím, že Vánoce jsou čas lásky, po něm chtěla příspěvek na opuštěné děti. Hodil jí do kasičky dvacet korun.

Ženě kasičku vzápětí vytrhl dvoumetrovy obr a utíkal s ní. Cestou povalil stařenku s holí, a když se musel prodírat davem, nešetřil ranami. Zastavila ho až dvojice policistů, kteří ho s výkřiky o čase klidu a míru zblbli pendreky.

O kus dál svítil vánoční stromek a u něj postával další červený panák. Nabízel kolemjdoucím nějaké letáky s informacemi o slevách. Jeden dal i jemu. Leták skončil zmuchlaný v nejbližším odpadkovém koši.

Na náměstí stál velký dav. Pod rozsvíceným stromkem předváděla nějaká firma svou předvánoční nabídku. Každý strkal do druhých, aby se dostal blíž a lépe viděl. Čas lásky, klidu a míru.

Nakonec se šťastně dostal domů, i když se mu dělalo špatně z blikajících výloh obchodů. Pusť si televizi. Bohužel, všude zrovna běžely reklamy. A aby toho nebylo málo, ve všech účinkovali blázni v červeném. A padaly jim falešné vousy.

Znechucen vypnul televizi a šel si lehnout. Usnul brzy.

V noci ho probudilo zabašení na dveře. Podíval se kukátkem, ale nikoho neviděl. Přesto otevřel dveře a nestačil se divit, když mu do bytu vtrhli dva skřeti v zelených oblecích. Santovi elfové.

„Máme tu na vás zatykač,“ zapištěl vysokým hlasem ten větší z nich. V ruce držel červenobíle pruhovanou cukrovou tyčku a výhrůžně s ní před sebou mával. „Doneslo se nám, že nemáte rád Vánoce a Santu Clause.“

„Proti Vánocům nic nemám,“ odpověděl. „Ale proti Santovi ano, to je pravda.“

Druhý elf mu bleskurychle nasadil pouta a už ho vedli ven z domu a ulicí na náměstí. Drobně sněžilo.

Uprostřed náměstí stála šibenice a pod oprátkami čekali tři lidé. Místo pod čtvrtou oprátkou zelo prázdnotou. Pod šibenicí hořely jesličky.

„Ukřížovat!“ křičel okolo shromážděný dav.

„Ne!“ odpověděl tlustý zarostlý dědek v červeném, který právě vystupoval ze saní tažených soby. Sám Santa Claus. „Chci vám ukázat, že jsem lidumil! Ukřížovávat se nebude! Pověsíme je!“

„Santa! Santa!“ skandoval dav. Zástupy bláznů v červeném a elfů rozdávaly lidem dárky. U šibenice stál elf s bubínkem. Teď zabubnoval a zakřičel fistulí:

„Tito tři,“ ukázal na lidi pod oprátkami, „se velmi provinili! Nemají rádi Vánoce!“

Po odsouzených začalo létat ovoce, hlavně jablka a oříšky.

„Nesdílejí náš způsob života! Jdou proti nám!“ ječel elf a dav tleskal. „Ano, Vánoce kdysi byly duchovním svátkem, to je pravda! Ale už nejsou! Proč se vracet, když můžete mít spoustu dárků? Santa má pro každého dost! Továrna na severním pólu pracuje pro vás! Jen pro vás!“

Dav nadšeně křičel, ale vzápětí přestal. Předstoupil před něj Santa.

„Santa Claus! Poklekněte!“ vykřikl elf a lidé poklekli.

„Zdravím vás, ho-ho-ho,“ zasmál se Santa. „Ano tito tři se velmi provinili a my teď provazem očistíme jejich duše. Ale jeden stále chybí,“ ukázal na prázdné místo pod čtvrtou oprátkou. „Támhle je!“ zakřičel a všichni se obrátili k nenápadnému mladíkovi vlečenému dvěma elfy. Náhoda tomu ale chtěla, že se k šibenici nedostal. Na náměstí totiž vjel právě kamion s Coca-Colou. Než projelo všech jeho padesát přívěsů, dávno se elfům ve zmatku vytrhl a utíkal pryč.

Město se hemžilo elfy, ale většinou si ho nevšimli. Měli na starosti ničení a pálení symbolů Vánoc. Nechali jen sváteční výzdobu obchodů a vánoční stromky, pod které ale přidali hromady lepenkových krabic obalených vánočním balícím papírem a převázaných ozdobnými stuhami.

Utíkalo se mu docela dobře i s pouty na ruku. Dostal se až na okraj města, ke hřbitovu. Byl tu velký mráz a hustě sněžilo. Brána hřbitova byla otevřená, což bylo v noci přinejmenším podivné. Možná je uvnitř nějaký zloděj..., napadlo ho. Ale co by tam dělal, když všichni byli na náměstí a věšeli ty, kdo se nebáli odmítnout konzum a materialismus?

Věšel na hřbitov a hned spatřil hrob u brány, který tam nikdy předtím nebyl. Hořely u něj svíčky a místo květin na něm byly jesličky. Náhrobek obrůstal břechtanem, ale když rozhrnul listy, mohl si přecíst, kdo zemřel. DUCH VÁNOC, stálo na náhrobku.

Náhle se ozvalo zarehtání sobů a u hřbitova přistály saně. Vystoupil z nich Santa Claus s několika elfy.

„Ho-ho-ho, tak tě přece máme. Chopte se ho!“ vyštěkl na elfy.

Ještě než ho rána do zátylku srazila k zemi, všiml si, že se na něj jeden ze sobů příšerně šklebí.

Šibenice na náměstí už nebyla. Místo ní tam stála velká hranice a ke kůlu trčícímu z ní byl přivázaný on. Drobně sněžilo.

„Ukřížovat!“ křičel dav.

„Ne!“ překřičel ho Santa stojící u hranice. „Jsem lidumil! Upálíme ho!“

„Upálit! Upálit!“

Santa přiložil k suchému dřevu vespod hranice hořící pochodeň. Plameny vesele zahučely. Svoje konečné vítězství nad tradicemi zapil Coca-Colou.

Probudilo ho zabušení na dveře. Příjemně ho překvapilo zjištění, že to byl jen sen a on není hromádka popela. Šel otevřít.

Podíval se kukátkem. Za dveřmi stál chlap v červeném. Povzdech si a otevřel.

„Dobrý den,“ pozdravil návštěvník. „Naše agentura hledá muže, kteří by byli ochotní dělat před Vánoce Santu Clause. Nabízíme slušný plat a...“

„Sbohem,“ zavřel a zabouchl dveře.

*I dnes mají Češi ve světě místo. Nejen sportovci.
Stačí se jen porozhlédnout.*

Tereza Hejdová

XVIII.

*Šaškovsky šátek uvázaný
Prstíky hbité zlodějské
Orfeův pravnuček stojí tady
Radostně drží housle své
Citlivě kouzlí melodii
Líbezně sálem housle zní*

XIX.

*Královna divadel a sálů
Obecenstvo už nedutá
Žena vamp, žena sen
Erbovní znamení
Neznámé – Jen
Árie zabodnutá v srdci*

XX.

*Když muži utíkají do snů
Okamžitě vykouzlí akt
Danae, Julie,
Eva – sametově kouzelná těla
Také bych chtěla být snem*

XXI.

*Krajiny bez lidí
Obrazy ticha a samoty v nás
Mámiově poetické
Á propos
Rara avis
Eben mezi dřevy
Křišťál mezi kameny*

XXIV.

*Kdyby šlo nahlédnout do zítřků
Lidským pohledem
Určitě by ukázala cestu
Dojít až na vrcholek
Stát v čele
Kdo ale jsme?
Ábelové nebo Kaini*

ZA ZVUKU MĚSÍCE

*S provizorní snahou dojít alespoň na start
nevidím soupeře, necítím únavu.*

*Zpocená a kluzká jak leklá ryba – závadnej
bastard –*

*lapu po vzduchu a s šupinami ztrácím
rozvahu.*

Bez pravidel hřešit, jak sázky prohrání.

Mezi stehny kněže činit svá pokání.

*Slzami kropit svět,
a krví nemluvnát
krmit zlý svět – květ,
jehož MOC neuznat.*

*Vykvet tu pro radost
z obyčdné zpupnosti.
S chorobnou láskou k nám,
se zvrhlou radostí.*

*A proto uviju
věnec z té bestie.
Dřív než se probudíš.
Dřív než tě zabije.*

*Prolezu kolem komínu
a olíznu jazyk vrtule.
K životu nijak zvlášť netáhnu
Co je, ty mátoho? Zoufalče bez vůle.*

NENÁVRATNÁ

*Jak vypadlé mléčné dětské zuby
já schovávám se v krabičce.*

*Aby ses po letech na mě s nechutí podíval
a jěn z nucené solidarity se nade mnou
rozplynul.*

*Pár kazů, zaschlá špína,
sto let stará kocovina –
– náš krátký čas pomínil.*

*Jak staré vypadané ženské vlasy
já pomalu dusím odtoky z van.
Aby ses při mytí se zlobou na mě podíval,
že z hlouposti nenechám odtéct tu špínu.*

*Pár vlasů, zaschlá hlína,
sto let stará kocovina –
– snad jsi mi už promínil.*

*Jak omylem vypadlé, ztracené myšlenky
já bezcílně bloumám světem.
Abys už nikdy víc svou cestou s tou mojí
z rozcestí v jeden směr nesplynul.*

*Pár hlasů, prašná hlína,
sto let roslá jeřabina –
– ten obzor se navždycky rozplynul.*

„Ty seš snad úplně blbej,“ křičel na svého spolužáka mladík jménem Tomáš. „Dals ruku, chápeš?? To při fotbale nemůžeš! Seš totální pošuk!“ rozčiloval se dál čtrnáctiletý teenager na školním výletě.

„Uhněte, tu penaltu kopu já,“ rozhodl úplně rudý zlostí a obrovskou silou kopl do míče, který bez problémů doletěl až do brány.

„Jóóó! Jsem nejlepší! Nejlepší!!!“ křičel. Ostatní chlápci z týmu se radovali a dívky, na lavičkách u hřiště, tleskaly. Mladíci hráli kopanou asi půl hodiny a Tom donutil brankáře druhého týmu lovit míč v brance ještě dvakrát.

„Aby tou svou nadutostí nepraskl,“ poznamenal na konci kapitán druhého družstva. „Pavle, Richarde, pojdte, pudeme na skály,“ volal na své dva kamarády nafoukaný hoch.

„Néé. Tam nesmíme. Pokud nás načapaj učitelé, tak sme v háji,“ protestovali oba kluci.

„Prosim vás. Kašlete na ně. Bude z toho maximálně poznámka. Nemůžou nám nic udělat. Nebo se jich bojíte??“ poznamenal s úšklebkem.

„Né, to né.“

„Tak už sakra podte,“ vyzýval je Tom.

„Bože, jak já ho nesnáším. Takovej arogantní blbec,“ procedil skrz zuby Richard.

„To nejsi sám, ale víš, jak by vyváděl, kdybychom s ním nemluvili? Měli bysme peklo a co teprv naše mámy, který s jeho matkou kamaráděj?“ opáčil Pavel a oba chlápci se dali do běhu, aby Tomáše dohonili.

„Běháte pomalu. Bych vám utek, ani byste nevěděli jak. Podívejte. Budeme skákat šipky do týhle zátoky,“ pronesl uštěpačně mladík, když došli na skalisko, tyčící se nad jezírkem.

„Zbláznil ses?? Vždyť jsou to nejmíň čtyři metry! Na to zapomeň!“ protestoval Pavel.

„Já taky ne,“ přidal se Richard.

„Slaboši!“ Tomáš se vysvlékl do plavek a připravoval se ke skoku šipky do vody.

„Pošuci!!“ zakřičel a skočil.

„Blázen. Počkej, až sem vyleze, to zas bude machrovat a vytahovat se. Vidiš ho??“ ptal se Richard.

„Ne.“

„Hele, támhle je! On se nehýbe!!! Pane Bože, to ne! Dělej, běž pro pomoc! Já slezu dolů!“ křičel Richard. Pavel se ihned rozběhl k táboru. Druhý chlapec mezitím běžel úzkou pěšinkou k vodě. V mžiku byl ve vodě a plaval k Tomovi. Mladík se nehýbal. Rychle ho uchoopil a táhl ho na břeh. Tam už přiběhli učitelé s žáky.

„Rychle, položte ho sem,“ křičela profesorka, která měla kurz zdravotvědy.

Vyučující začala hochu v bezvědomí křísit.

„Co jste dělali?“ ptala se druhá učitelka.

„Byli jsme tady na skále a Tom se rozhodl, že skočí do vody šipku,“ vykoktal ze sebe Richard. Ke břehu rozběhl třetí dozor.

„Záchranka už je na cestě,“ oznámil. Během chvíle dorazila sanitka a asi po deseti minutách nato přiletěl i vrtulník.

„Ten hoch má poškozenou páteř. Musí být ihned operován. Poletíme do fakultní. Sbohem,“ oznámil záchranář a helikoptéra se vznesla. Zamířila do hlavního města. Vyučující se rozhodli výlet ukončit. Ještě ten den se děti vrátily domů. Mezitím Tom prodléval těžkou operaci.

„Ano, dobře. Je mi to tak strašně líto, kdybych pro tebe mohla cokoliv udělat, řekni. Dobře. Zatím ahoj,“ telefonovala Richardova maminka s matkou Tomáše. „Tom to přežil, ale je od pasu dolů ochrnutý,“ oznámila s brekem svému synovi. „To snad ne,“ nedostávalo se Richardovi slov. Teprve teď si uvědomil, jak často si přál, aby jeho nechtěný kamarád zemřel, nebo aby se mu stalo něco strašného. Teď, když je to tady, je z toho mladík zdrcený. To samé prožíval i Pavel. Jejich kamarád byl několik dnů v bezvědomí. Když zjistil, co se mu stalo, nemohl dýchat a točila se mu hlava.

„Cože?? To ne. To není možné!! Prosím, řekni, že to tak není. Řekni, že zas budu chodit,“ křičel jako smyslu zbavený. Jeho rodiče se snažili být silní, ale vidět svého mladého syna v tomto stavu bylo strašlivé utrpení.

„Potřebuješ něco?“ ptali se rodiče své ratolesti.

„Nevím. Možná velký sešit s tvrdými deskami,“ požádal rozechvěle hoch.

„Dvacátého osmého června. Bolesti nepřestávají. Dnes mě navštívili jen rodiče. Nikdo ze školy, ani Richard s Pavlem. Doktoři říkali rodičům, že poškození páteře je velké, a tudíž není naděje, že bych někdy chodil. Měl jsem prý štěstí, protože kdyby mě neoperovali včas, mohl jsem být ochrnutý od krku dolů. Ochrnutý, to slovo jsem předtím neznal. Posízený, mrzák, myslel jsem, že se mě to nestane,“ skončil Tomáš svůj první zápis do nového deníku.

„Dvacátého devátého června. Dnes spolužáci dostávali vysvědčení. Zase mě navštívili jen rodiče. Všichni na mě kašlou. Máma mi vyzvedla vysvědčení. Mám pět dvojek, a tudíž vyznamenání. Dalí mi jedničku z chování. Dost se divím, asi z milosti. Pořád mi dávají nějaký léky na bolest a dělají různé testy. Je to marný, už nikdy nebudu chodit, běhat, pořádně plavat, hrát fotbal, nebudu moci dělat věci, které mě baví a připadaly mi samozřejmé. Člověk si začne vážit věci až tehdy, když je ztratí,“ Takto mladík zakončil v deníku svůj další den pobytu v nemocnici.

„Třicátého června. Všichni mají volno a mě zase navštívili jen rodiče. Jak je mi tady smutno a prázdno. Stále častěji si pokládám tu zatracenou otázku: Proč já? A stále hledám tu správnou odpověď. Možná jsem si nezasloužil žít život, který jsem vedl. Teprve teď vím, proč mě nikdo nenavštívil. Nikomu na mně nezáleží. Ve skutečnosti se mě všichni báli nebo mě ve skrytu duše nenáviděli. Je lepší mít nepřítele na své straně než proti sobě. Toho se zřejmě všichni drželi. Měli a mají právo na to mě nenávidět a přát mi takový osud. Nikoho jsem si nevážil. Nikoho jsem se nebál, ze všech jsem si dělal legraci, pomlouval je a shazoval. Byl jsem to ale svině. To, co se stalo, nezměním, je však jen na mně, co budu dělat dál. Vždycky jsem se smál přísloví: Boží mlýny melou pomalu, ale jistě. Teď už vím, že je pravdivé, alespoň pro mě.“

ŽALUJI

*Polštár Joshuův a na něm
temně rudé vlasy
tak trochu moje*

*Bezbožný má nejbliž k moji hoře
a oblázky na hrobech
znamenaí zrození*

*Odevzdanost vášni
a obeň tomu, kdo mě zkrotil,
první a poslední soud*

*Žalují tebe, bezbožný,
sábl jsi na mě touhou,
jak jinak než bez ptaní*

*Žalují tebe, můj bolestný,
žeš vzal křídla duši
volnosti*

*Žalují sebe, nemrtvou,
ve víře v nalezení
tisíckrát spoutanou*

*Žalují a tiším rány soli
...
ještě jednou, pak už nikdy víc*

HELENA ANTICHONSKÁ

*Tak už i mne život učí,
jak nedívat se do očí
a vyhnout se tak výčítkám*

*Milovat bez vášně
i toužit bez naplnění –
být královna dvojjediného lidu*

*Helena Antichonská s atributem
praveého dřeva a krví Ježíše
v číši z kočičího zlata*

*Slzy už nekanou a obeň nebořít,
Pilát mi napsal milostnou,
romantickou báseň, řekl –*

*Zapomeň, nehledej, nelíbej,
avšak miluj nás oba*

O JEDNÉ NOCI

*dvě těla propletená v klubko hadů
svíjí se a žárli na temnotu
v žádostivosti kradmých pohledů*

*v těhle vášni toužím vzpomenout
na prchavosti mlčenlivých portálů
které již nikdo nepozvedá*

*připíjím vlastní krví na tomble sabatu
vezmi si okamžik prašné chvíle
a laskej ho těsně před smrtí*

*už vím jak žár pozvedá z popela
dik temnotě jsem znovu zrozena
takové noci snad padl i
věčný
Řím
!*

PRO TEBE

*Údivu poděšených ochránců srdce svoji paní
úsměvy za řasami
v tichosti vylhaná zповěď pro pocit-
učinění*

To všechno jsem já

*Myšlenky dávno mi zapovězené
jsou vstupem do říše za zrcadlem,
kde hra s ohněm ze mne činí Abela*

*I to jsem já
Palčivost dále k vůni vanilky
koriandru a naborčklých mandlí
divoký smích s důvodem i bez
žasnoucí dobořřvající plamen
a závratě s chutí malosti*

*Neptáš se někdy:
kdo sakra jenom jsem?*

ROMA DEA

*Na kolena nesražená Roma Dea
krása semknutá v sedmi paborcích
trapná věčnost vydlážděná krví kolosea
s bolestí mrtvých mocnosti*

*Bez křížů kolem cest snad ani vlády není
chléb a hry – spokojená luza
na odchod zabnán Gal
a bozi se dnes smějí
Římanů moudřejší je husa*

Tenkrát jsem měl narozeniny a maminka s tátou mi dali...štěně. Azor byl jeden z těch velkých psů, co ve stáří slintají a v mládí boří vše kolem. Ale moc jsem si ho přál a měl jsem z něho radost. Hned jsem s ním vyběhl na zahradu zahrát si na schovávanou. Vylezl jsem na strom a naschvál jsem zařval na druhou stranu dvora.

Zatímco jsem čekal, než mě pes najde, najednou můj zrak upoutalo cosi zvláštního pod altánkem. Něco na mě zpoza napůl rozbořeného altánku koukalo. Zprvu jsem myslel, že je to pes, ale ten přece byl na druhé straně zahrady. Ty velké oči na mě koukaly se strachem, že je spatřím, ale ty se přece nedaly přehlédnout.

Řekl jsem si, že slezu a podívám se tam, ale Azor byl rychlejší. Hnal si to k tomu altánku v domnění, že to jsem já. Báł jsem se, aby tu věc nebo zvíře, co se tam schovávalo, nevylekal. Tak jsem na něj zavolal. Kdyby to byla kočka sousedky, skončila by v jeho zubech. Azor nesnáší kočky.

Uvázal jsem ho k boudě a vrátil se zpátky k altánku, abych zjistil, co to je. Měl jsem pocit, že už to uteklo, teda normální zvíře by to už udělalo, ale ne. Pořád to tam bylo.

Pod altánem byla tma, ale jak jsem se blížil, vše bylo čím dál výraznější a zřetelnější. Oči, které byly nejzřetelnější, měly zelenou pronikavou barvu a mezi nimi byl malý buclatý nos. Ten nos mě překvapil nejvíce. Zvíře přece nemá nos jako člověk. Poté jsem si všiml, že on neležel, jak jsem se domníval, ale stál. Měl malinkaté nožičky s velkým palcem. Zděsil jsem se a nahlas vykřikl: „To je trpaslík!“

Když myslím trpaslík, nemám na mysli toho trpaslíka s modrými montérkami a červenou čepicí. Měl na sobě něco jako prázdný sáček od bonbonů. Koukali jsme jeden na druhého, ale po chvíli se něco ozvalo z garáže. Byli to rodiče a jeli nakupovat. Otočil jsem se zpět na trpaslíka, ale on tam už nebyl.

Rozhlédl jsem se a spatřil ho, jak utíká přes celou zahradu k sousedům. Utíkal velice rychle. Běžel jsem za ním, abych ho chytil. Nepovedlo se mi to. Byl na mě moc rychlý. Ale co to vidím. Azor utrlh provaz u boudy a už si to pelášil za trpaslíkem. A povedlo se. Azor lapil trpaslíka do svých velkých tlapek. Příběhl jsem a pevně uchopil trpaslíka do rukou a utíkal s ním do garáže. V ní jsme totiž měli klec po Pepíkovi. To byl náš papoušek. Strčil jsem nalezence do klece a šel nahoru.

Po cestě do mého pokoje trpaslík zuřil a dával to velice najevo. Kymácel klecí ze strany na stranu a pokoušel se ji přehryzat. Dával jsem mu různé otázky, ale on místo odpovědi čím dál víc nafukoval své červené tvářičky. Musel jsem ho ukrýt, aby ho mamka nenašla. Věděl jsem, že se nerada kouká pod postel, protože jsem si tam „schovával“ věci, které každý den potřebuji.

Když jsem šel spát, trpaslík naschvál šustil sáčkem od bonbonů, který měl na sobě. Ráno jsem musel do školy, tak jsem ho ještě pro jistotu přikryl dekou, nasnídal se a odešel do školy. Po celý den jsem neustále přemýšlel o skřítkovi. Nevěděl jsem, jestli náhodou nemám nějaké vidiny nebo nejsem nějak nemocný, protože vidět skřítko a mít ho u sebe v pokojíčku v kleci je tak trochu divný. A tak jsem se rozhodl, že se svěřím mamince.

Když jsem jí pověděl svoje problémy, maminka se zeptala, jestli toho mého skřítko může vidět. Řekl jsem ano, a tak jsme spolu vyšli schody, vytáhl jsem tu klec zpod postele a odložil jsem deku. Skřítek na mě pohrdavě koukal, až jsem chvílemi dostával strach. Podíval jsem se na maminku a řekl jsem jí: „Tak to je on.“ A ukázal jsem na něj. Máma se na mě vyděšeně podívala pronikavými očima a strachem ve tváři.

Nevěděl jsem, proč se na mě tak dívá. Já sice vím, že je to divné, když u mě v pokoji je v kleci zavřený skřítek, ale už je to tak, a nic s tím neudělám. Maminka mi řekla, ať ho uklidím pod postel a jdu si psát úkoly. A odešla. Proč mi na to nic neřekla? Vždycky mi nějak poradí, co mám dělat, a teď nic! Jenom odešla. Seděl jsem tak na židli a přemýšlel jsem, co se asi tak stalo, ale moc jsem toho nevymyslel, protože mě neustále rušil můj skřítek. Nakonec jsem se rozhodl, že zajdu za mamkou a zeptám se jí, co se stalo. Když jsem scházel ze schodů, uslyšel jsem mamku, jak mluví s někým v telefonu. Moc jsem tomu nerozuměl, ale slyšel jsem, jak mamka říká něco jako:

„Ano, skřítko. Zítřejší? Jistě přijedte.“ Kdo má přijet? Pomyslel jsem si a potichu jsem se vrátil do pokoje. Vzal jsem klec, díval se na skřítko, který zrovna spal. Měl jsem v hlavě takový zmátek. S kým to máma mluvila, kdo má zítřejší přijet a proč mluvila o mém skřítkovi?!!! Hlavu jsem měl tak těžkou od všech těch otázek, že jsem položil hlavu na polštář a usnul jsem. Ráno mě probudil opět skřítek. Nebavilo mě neustále mu říkat jenom skřítek, a tak jsem mu dal jméno. Od té chvíle jsem měl svého skřítko Čendu. Koukali jsme jeden na druhého a já pomalu věděl, že už si na mě začíná zvykat. Dokonce jsem ho mohl pohladit. Bylo to velice zajímavé hladit skřítko. Sice na mě nepromluvil ani slovo, ale já jsem z těch jeho velkých zelených očí věděl, že už ke mně necítí nenávisť (možná, že už se smířil s tím, že ho jen tak nepustím), ale něco jiného. Ale co?

Je to nepopsatelné. Najednou se stalo něco neuvěřitelného. Čenda zvedl ruku a pohladil mě po tváři a já jsem najednou vzplanul radostí. Pociťil jsem vlnu náramného štěstí. A najednou jsem to v jeho očích viděl. Byla to touha, touha po přátelství. Proto mě neustále budil, abych si ho konečně všiml. Když jsem si to konečně uvědomil, opět jsem pohlédl do Čendových očí a viděl jsem, jak mu po bradě stéká velká slza. Byl jsem tak dojatý, že jsem nevěděl, jestli mám být šťastný, a nebo plakat s ním. Konečně jsem si našel přítele. Já moc toužil po příteli a on také. Našli jsme se. To pouto, co mezi námi vzniklo, bylo pouto přátelství.

Vtom se otevřely dveře a na prahu stála maminka a nějaký pán. Neměl jsem tušení, kdo to je, protože jsem ho nikdy neviděl. „Honzíku, to je pan doktor Stejný, který se na tebe přišel podívat,“ řekla maminka a odešla. „Ale mě přece nic není,“ zvolal jsem za mámou. Proč najednou přišel nějaký doktor, když mi nic není. Nevěděl jsem, co se děje, ale něco mi říkalo, že se něco zlého stane.

„Tak, Honzíku, kde máš toho tvého skřítko?“ zeptal se mě doktor. Jak ví o tom skřítkovi? Ten telefon. Došlo mi to. To je ten člověk, co s ním mamka mluvila včera večer, ale stále nechápu... „Ten skřítek má jméno. Jmenuje se Čenda a máte ho přímo před sebou. Tady v té kleci,“ řekl jsem a pan doktor se na mě podíval takovým divným pohledem, jako by mi nevěřil. „Co se děje, vy ho snad nevidíte? Vždyť je přímo tady,“ ukázal jsem přímo na to místo, kde Čenda seděl. Opět se na mě nevěřičně podíval.

Začínal jsem být tak trochu vzteklý. Proč se na mě tak divně kouká. On mi snad nevěří? Nebo co?! Už mě to pomalu začínalo velice štěvat, a tak jsem zavolał: „MAMÍÍÍ!!!“ Mamka přiběhla opravdu rychle.

„Že ty Čendu vidíš.“ Podívala se na mě úplně stejně jako doktor. Zopakoval jsem: „Že ho vidíš?“

„Honzíku, uklidni se. Hlavně buď v klidu,“ začala mě utěšovat mamka.

„Néééé. Jak to, že ho nevidíte? Vždyť tu je. Sedí tu. Tak proč ho nevidíte a já jo?“

Začínal jsem být tak rozčilený, až jsem málem pukl.

„Můžu mu dát injekci na uklidnění a usne,“ navrhl doktor.

„Ano, to bude nejlepší,“ odvětila mamka.

„Ale já žádnou injekci nepotřebuji. Nechte mě, já jsem v pořádku. Nedávejte mi tu injekci.“

Řval jsem jak lev, ale nikdo to neslyšel. Proč mi chtějí dát injekci, abych usnul. Nechápu to. „Prosím nechte mě. Já si našel kamaráda!!“

Najednou mi spadla víčka a já lehl na polštář. V hlavě mi znělo tolik otázek... Proč mě chtějí oddělit od mého skřítka, mého přítele? Proč chtějí zničit to pouto, co mezi námi vzniklo?! Tolik otázek mi znělo v hlavě. Věděl jsem, že mi za chvíli vypne mozek, ale chtěl jsem ještě něco slyšet. Důvod! Proč mi tohle všichni dělají. Naposledy jsem otevřel oči a slyšel doktora, jak říká mámě:

„Je to první stádium schizofrenie...“ „Co je to schizofrenie?“ byla poslední otázka, kterou jsem si položil a pak jsem poražen usnul.

Hvězdná píseň (pro dva zamilované a sbor)

Tereza Hejdová

*Je hvězdná noc
Noc srpnová
Žádná už nebude taková*

*(Srpnová noc
má svoji moc)*

*A i když nadchází čas zráni
noc nese kouzlo odevzdání
a stele hvězdy pod hlavu*

*(Ach, hvězdné sny –
ty chtějí své)*

*Pak tráva hořce zavoní
nebe se v touze nakloní
a hvězdy zabalí se tmou*

Milenci v sobě utonou

OBSAH

Tereza Hejdová	Svítáníčko, Stmíváníčko	7
Pavčina Jará	Delfin ve škole	8
Hana Šustková	Básně	9
Martina Jiroušková	Nevýhody města, aneb Proč nežít ve městě	10
Magdalena Rysová	Obrázky (Soubor básní)	12
Tereza Hejdová	Básně	14
Lukáš Kopecký	Smuteční oznámení	15
Mírka Králová	Básně	20
Karel Majer	Pokoj lidem dobré vůle - a budiž jim země lehká . . .	21
Tereza Hejdová	I dnes mají Češi ve světě místo.	23
Lenka Kokšálová	Blázničky Leničky	24
Matěj Patzelt	Boží mlýny	25
Kateřina Hradcová	Básně	27
Eliška Hlaváčková	Skřítek	28
Tereza Hejdová	Hvězdná píseň	31

7. ročník literární a recitační soutěže Macharův Brandýs 2005 ve výsledcích

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ

- I. kategorie
1. Pavlína Jará
  3. Nella Černotová
- II. kategorie
1. Hana Šustková a Eliška Hlaváčková
  2. Iva Karlíčková a Zdeňka Zvěřinová
  3. Matěj Patzelt
- III. kategorie
1. Tereza Hejdová a Barbora Sedláčková
  2. Magdaléna Rysová, Kateřina Hradcová, Adam Doležal
  3. Viktor Votruba a Eliška Krýže

Cena ředitele gymnázia za originální námět	Karel Müller
Cena měsíčníku Telegraf za aktuálnost tématu	Lukáš Kopecký
Cena pro kolegu (udělováno soutěžícími I.a II. kategorie)	Michal Srb
Cena pro kolegu (udělováno soutěžícími III. kategorie)	Lukáš Kopecký
Cena knihkupectví Sylvie	Mirka Králová a Lenka Kokšálová
Cena zámku v Brandýse n.L.	Barbora Štanclová
Cena České televize	Tereza Hejdová, Jiří Poláček, Karel Majer, Pavlína Jará

CENA STAROSTY MĚSTA absolutnímu vítězi

Tereza Hejdová

RECITAČNÍ SOUTĚŽ

- I. kategorie
1. Markéta Ambrožová
  2. Barbora Jakubová
  3. Kateřina Beníšková
- II. kategorie
1. Denisa Valešová
  2. Pavlína Jará
  3. Jakub Demjan
- Dvojice
1. Kateřina Jakubová a Kateřina Černá
- III. kategorie
1. Karel Novák
  2. Hana Kožušníková, Eliška Hlaváčková, Barbora Ištoková
  3. Tereza Špačková
- Dvojice
1. Eliška Vávrová a Pavel Veselý
  2. Barbora Daňhelková a Hana Špitálníková
- IV. kategorie
1. Veronika Kateřina Plchová
  2. Kristýna Menclová
  3. Naďa Kunová

Cena knihkupectví Sylvie	Tereza Váchová
--------------------------	----------------

CENA EDUARDA PETIŠKY absolutnímu vítězi

Karel Novák

